

50205203 : สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศึกษา

คำสำคัญ : พระเครื่อง/ คติความเชื่อ/ พุทธพาดินชย์

ณัฐพล อยู่รุ่งเรืองศักดิ์ : พระเครื่องกับสังคมไทย ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ถึง พ.ศ.2550 : การศึกษาคติความเชื่อ รูปแบบ และพุทธพาดินชย์. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ. 218 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาคติความเชื่อ รูปแบบและพุทธพาดินชย์ของพระเครื่อง ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ถึง พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้คนในสังคมให้ความสนใจในเรื่อง พระเครื่องเป็นอย่างมาก การศึกษาจบลงใน พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นปีที่เกิดการฟ้องร้องนายสิทธิกร บุญฉิม ในคดี “พระสมเด็จเนื้อหิว” ผลการศึกษาพบว่า คติความเชื่อและรูปแบบของพระเครื่อง จะเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแนวคิดทาง พระพุทธศาสนา การระบอบของอหิวาตกโรค แนวคิดในการสร้างเหรียญที่ระลึก และความนิยมใน การสะสมของที่ระลึกและโบราณวัตถุ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากการสร้างพระ พิมพ์มาสู่การสร้างพระเครื่องอย่างต่อเนื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญที่มี อิทธิพลต่อแนวคิดและความนิยมในพระเครื่องเพราะผู้คนต้องการแสวงหาเครื่องยึดเหนี่ยวทาง จิตใจ จนพระเครื่องได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย นับเป็นจุดบ่งชี้ความชัดเจนของยุคพุทธ พาดินชย์ที่สืบทอดในสังคมไทยจนถึงปัจจุบัน

ภาควิชาประวัติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

50205203 : MAJOR : HISTORICAL STUDIES

KEY WORDS : BUDDHA AMULETS/ BELIEFS/ BUDDHIST COMMERCE

NATTAPON YURUNGRUANGSAK : BUDDHA AMULETS AND THAI SOCIETY FROM THE WORLD WAR II TO 2007 A.D. : A STUDY OF BELIEFS, FORMS AND BUDDHIST COMMERCE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WARANGKANA NIBHATSUKIT, Ph.D. 218 pp.

This research aims to study the changing of belief, form of Buddha amulets and Buddhist commerce circumstance from WWII to 2550 B.E., which are the period that people focused on Buddha amulets due to many reasons. This study ended in 2550, the year that Mr. Sidhikorn Boonchim was prosecuted for Pra Somdej Nua Hua's case. The result shows that belief in Buddhism and form of Buddha amulets are changed by social and economic factors; Buddhism concept, outbreaks of cholera, idea of creating commemorative coins, and the popularity of collecting antiques. World War II is also a factor affected belief and form of Buddha amulets, it is because people was seeking emotional anchor for themselves. These are reasons support the popularity of Buddha amulets and Buddhist commerce in Thai society.

Department of History Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature

Thesis Advisors' signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้สืบเนื่องมาจากความศรัทธาของผู้คนในสังคมที่มีต่อพุทธศาสนาอย่างไม่เสื่อมคลาย ข้าพเจ้าสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้แห่งองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระธรรมคำสอนอันบริสุทธิ์ที่พระองค์ทรงแสดงไว้แก่เวไนยสัตว์เพื่อให้เป็นแนวทางการปฏิบัติเข้าถึงพระนิพพานในอนาคตกาล

ขอขอบคุณในความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ชี้แนะแนวทางการทำวิทยานิพนธ์และแนวคิดต่างๆ ขอขอบคุณศาสตราจารย์อนันต์ชัย เลอาหะพันธุ และรองศาสตราจารย์วุฒิชัย มูลศิลป์ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางวิชาการด้านประวัติศาสตร์และให้ความกรุณาช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าในหลายๆ ด้านเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณยุวี ไชคสวนทรัพย์ คุณวัลลี นวลหอม คุณธิษณา วีระเกียรติสุนทร คุณเพชรรุ่ง เทียนปิวโรจน์ ที่ช่วยเหลือข้าพเจ้าในด้านต่างๆ ขอขอบใจคุณหัสชัย หนูอุไร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ช่วยหาข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 10,000 บาท และคุณสุวิมล สุขเกษม ที่ให้ทุนจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ จำนวน 5,000 บาท

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และคุณน้า ผู้ให้การสนับสนุนรายใหญ่ทั้งด้านการเงินและกำลังใจซึ่งมีให้อย่างสม่ำเสมอไม่ขาดตกบกพร่องแต่ประการใด รวมทั้งการให้อิสระทางการศึกษาแก่ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสศึกษาในสาขาวิชาตามความปรารถนาแห่งตน

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าหวังใจว่าประโยชน์อันใดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศกุศลเป็นเครื่องบูชาสนองพระคุณ ให้บันดาลอิฏฐคุณมณูญผล อภิปัญญาทิพยสมบัติอันพิสุทธ์ สัมฤทธิ์แก่คุณยายวัชรวิ งามสุวรรณ ผู้เป็นที่รักและได้บำรุงเลี้ยงระวางสั่งสอนข้าพเจ้ามาตั้งแต่ยังเยาว์จนกระทั่งเติบโตใหญ่โตราบจนเท่าท่านถึงแก่กรรมเมื่อวันศุกร์ที่ 29 เมษายน พุทธศักราช 2554